

Erikoistutkija Mika Naumanen VTT:ltä sai tilaisuuden esitellä työstämänsä barometrin tuloksia runsaalle yleisölle. – Jotain vanhaa, jotain uutta, jotain sinistä ja jotain lainattua, hän kuvasi barometrin sisältöä.

► litiikka, hierarkkiset organisaatiot, koulutuspolitiikka.

– Meillä ei ole esimerkiksi riittävästi englanninkielisiä kouluja. Suomi voisi olla se maa, joka todella aikoo kansainvälistyä. Me voisimme olla ensimmäinen pieni maa, joka ottaisi myös englannin viralliseksi kieleksi.

– Tätä tosin en ole uskaltanut vielä poliitikoille ehdottaa, Ihamuotila lisäsi.

Tänä vuonna ensimmäisen kerran jaettava suomalainen teknologiapalkinto on Ihamuotilan mukaan hyvä viesti maailmalle; meillä Suomessa halutaan palkita ihmisen hyvinvointia kehittävää teknologiaa. □

Teksti: Pekka Pellinen

TEKNOLOGIA-BAROMETRI

Poliitikot optimisteja, ammattilaisilla jalat maassa

■ Barometrin julkistuksen yhteydessä suurin huomio suuntautui tietoyhteiskuntakehityksen tilaa eri maissa kuvaaviin profiileihin. Tutkimus toi esiin myös monia mielenkiintoisia arvioita toimintaympäristömme tulevaisuudesta. Esimerkiksi it-huuma on ohi ja panostuksia suunnataan nyt muualle. Ei kuitenkaan taivaalle.

Tulevaisuuden odotuksia luotaavan kyselytutkimuksen tuloksia silmäillessä mieleen nousee väkisin kysymys voiko maahamme viime aikoina kohdistunut mielenkiinto aiheuttaa epätoivottuja lieveilmiöitä. Tuudittako Suomen esittely pohjoisen väitettyä ihmemaata äimistelemään saapuville vieraille isännätkin vaarallisen turvallisuudentunteen valtaan? Tämänsuuntaisilta ajatuksilta on vaikea välttyä eri vastaajaryhmien arvioita lukiessa.

Poliitikot optimisteja

Tutkimuksessa seurattiin neljän eri kohderyhmän näkemyksiä suomalaisen tieteen ja teknologian tähänastisesta kehityksestä ja alan tulevaisuudennäkymistä. Poliitikkojen käsitys tilanteestamme osoittautui optimistisemmäksi kuin tekniikan ammattilaisten tai elinkeinoelämän päättäjien arvio. Ero on selkeä ja tilastollisestikin merkitsevä.

Jälkikäteen tarkasteltuna havainto saattaa ainakin osittain selittää julkisen t&k-panostuksemme jähmettymisen nimellisarlvoitaa 1990-luvun lopun tasolle. Joka tapauksessa ilmiö on vaarallinen maamme tulevan kehityksen kannalta, ja edellyttää julkisten päätöksentekijöiden pitämistä aiempaa paremmin informoituna alamme kehityksestä. Alan tiedottaminen oli alue, jota poliitikot itsekkin arvioivat kriittisesti.

Tieteen ja teknologian arvostus nuorison silmissä on tutkimuksen mukaan hyvä. Mielenkiinto insinöörin ammattia kohtaan oli keskimääräistä suurempaa. Nuorison toiveammattiksi tässä tutkimuksessa nousi liikemies. Kakkossijan jakoivat tutkija, toimittaja ja insinööri. Syystä tai toisesta nuoret kuitenkin uskovat aikuisia vähemmän tutkimustoiminnan taloudelliseen tuottavuuteen.

Teknologiainvestointien suunta

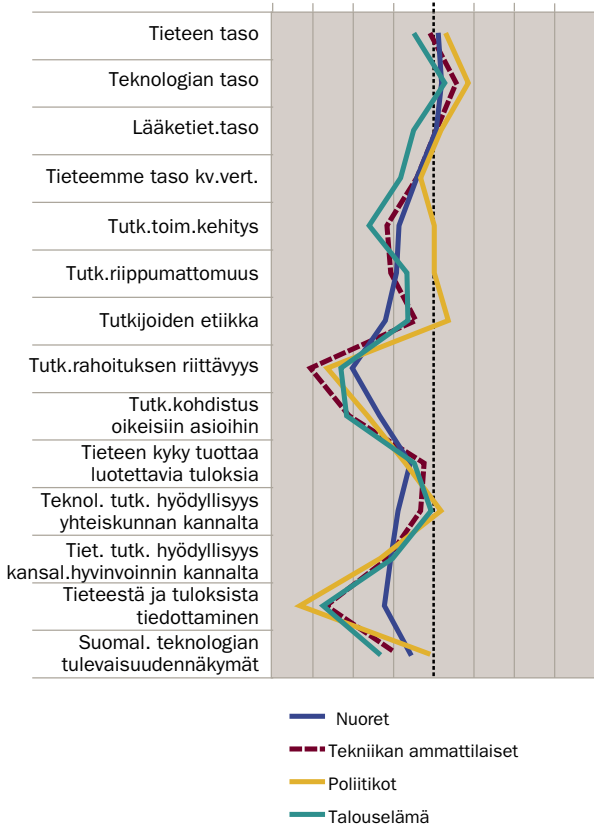
Elinkeinoelämän edustajilta ky-

TEKBARO-raportti on luettavissa pdf-muodossa osoitteessa www.tek.fi, josta välitset "Teknologiatoiminta". Painettua raporttia on saatavana TEKistä. Tilaukset verkkosivujen kautta www.tek.fi/ julkaisut (jäsenille 1 kpl veloituksetta muille 10 euroa/kpl).

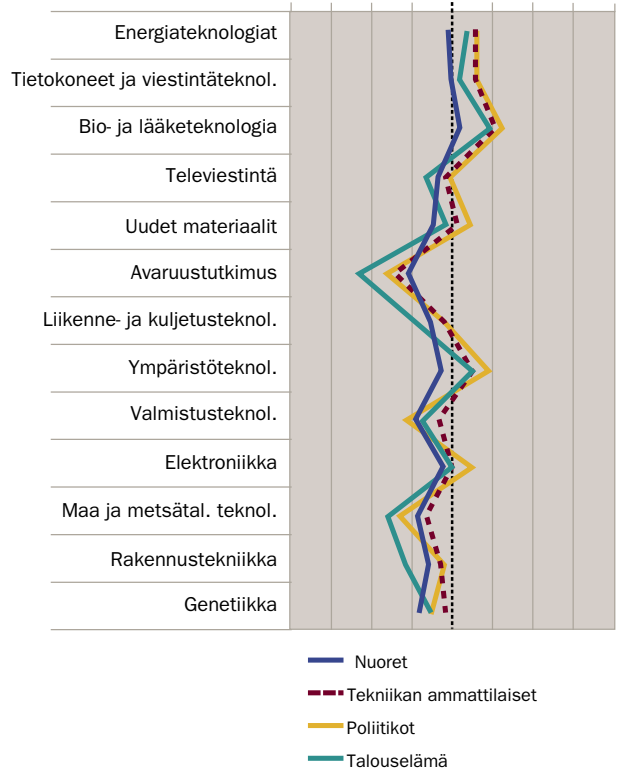
Kuinka hyvin tai huonosti koette seuraavien asioiden olevan maassamme?

1 = erittäin huono ... 5 = erittäin hyvä
1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5

Uskotteko kullakin alueella tapahtuvan kehityksen parantavan elämänlaatuaamme 20 vuoden aikana?

1 = huonontaa huomattavasti ... 5 = parantaa huomattavasti
1 1,5 2 2,5 3 3,5 4 4,5 5

syttiin, mihin suuntaan he uskovat yritystensä tuotekehityspanostusten painopisteen kehittyvän lähitulevaisuudessa. Tulokset lienevät vähintäänkin suuntaa-antavia, sillä kyselyyn vastasi 89 maamme sadasta suurimmasta t&k-toimintaan panostavasta yrityksestä.

It-huuma on näidenkin tutkimusten valossa ohi. Listan kärkeen nousivat bio- ja lääkintäteknologia, energiateknologiat ja elektroniikka. Bio- ja lääkintäteknologiaan liittyvissä näkemyksissä oli tosin jonkin verran hajontaa.

Tieto- ja viestintäteknologiat löytyvät keskiryhmästä yhdessä valmistus- ja ympäristöteknologioiden sekä maa- ja metsätalouden teknologioiden kanssa. Selkeästi vähiten uskottiin avaruustutkimuksen kannattavuuteen.

Hieman samansuuntaisia olivat arviot kysyttäessä kaikilta koh-

deryhmillä, minkä teknologioiden arvioidaan eniten parantavan elämän laatua seuraavan 20 vuoden aikana. Kärkiryhmään nousivat bio- ja lääketeknologia sekä energia- ja ympäristöteknologiat.

Aivan täysin ei usko myöskään it-alanaan ole menneet, sillä tietokone- ja viestintäteknologia ylsi yksöryhmään tässä arvioissa. Avaruustutkimuksen siunauksellisuuteen ei uskottu tälläkään kertaa. Alojen välinen järjestys oli kuta kuinkin sama kaikissa vastaajaryhmissä.

Barometrin mukaan suomalaisen yhteiskunnan yleiset heikkoudet ovat tiedon soveltamisen, verkottumisen ja yrittäjyyden vähäisyydessä.

Tietotekniikan käyttäjinä tekniikan ammattilaiset näyttäytyvät selkeinä edelläkävijöinä. Tutkimuksen mukaan he ovat jopa nuorisoa

aktiivisempia internet-pohjaisten palvelujen hyödyntäjiä. Erityisen suosituiksi palveluiksi osoittautuivat pankkiasioiden hoito, julkaisujen ja artikkeleiden haku, tiedonhaku hankintojen pohjaksi, julkisten palveluiden käyttö, työnhaku ja matkajärjestelyt.

Suhtautuminen yrittäjyyteen kaksijakoista

Yrittäjyyden arvostus on tekniikan ammattilaisten keskuudessa korkea, ja mahdolliseen taloudelliseen menestykseen suhtaudutaan hyväksyvästi. Arvostuksesta huolimatta vain harva ilmoitti olevansa itse mukana yrittäjyystoiminnassa. Lähes yhtä harvinaisia olivat yrityksen perustamissuunnitelmat lähitulevaisuudessa. Yrittäjäaktiivisuuden osalta vastausten hajon-

ta oli poikkeuksellisen suurta. Joukossa on siis keskiarvosta olennaisesti poikkeavia tuloksia.

Tulokset vahvistivat joidenkin aiempien selvitysten (esim. GEM-tutkimus) havaintoa suomalaisten mielenkiintoisen kaksijakoisesta suhtautumisesta asiaan. Yrittäjyyden status on hyvä, mutta arvostus ei syystä tai toisesta konkretisoidu käytännön toiminnaksi. □